

REPUBLIKA HRVATSKA
VRHOVNI SUD REPUBLIKE HRVATSKE
Z A G R E B

Broj: I Kž 451/11-8

R J E Š E N J E

Vrhovni sud Republike Hrvatske, u vijeću sastavljenom od sudaca Vrhovnog suda Senke Klarić-Baranović, kao predsjednice vijeća, te Hajrije Novoselec, mr. sc. Marijana Svedrovića, mr. sc. Branka Brkića i Damira Kosa, kao članova vijeća, uz sudjelovanje sudske savjetnice Martine Slunjski, kao zapisničara, u kaznenom predmetu protiv optuženog Petra Mamule, zbog krivičnog djela iz čl. 120. st. 1. Osnovnog krivičnog zakona Republike Hrvatske, odlučujući o žalbi optuženika podnesenoj protiv presude Županijskog suda u Osijeku od 23. ožujka 2011. broj Krz-76/10-18, u sjednici vijeća održanoj 12. listopada 2011., u nazočnosti optuženika Petra Mamule, te njegovih branitelja Artura Fišbaha, odvjetnika iz Osijeka i Line Budak, odvjetnice iz Zagreba,

riješio je:

Prihvaća se žalba opt. Petra Mamule, ukida se presuda suda prvog stupnja i predmet vraća tom sudu na ponovno suđenje.

Obrazloženje

Pobijanom presudom Županijski je sud u Osijeku proglasio krivim Petra Mamulu zbog kaznenog djela ratnog zločina protiv civilnog stanovništva iz čl. 120. st. 1. Osnovnog krivičnog zakona Republike Hrvatske (nastavno: OKZRH) i temeljem tog propisa, a uz primjenu čl. 38. st. 2. i čl. 39. st. 1. toč. 1. OKZRH osudio ga je na kaznu zatvora u trajanju od tri godine i šest mjeseci u koju mu je, temeljem čl. 45. OKZRH, uračunao vrijeme provedeno u pritvoru od 06. listopada 2000. godine do 07. svibnja 2003. godine.

Na temelju čl. 122. st. 4. Zakona o kaznenom postupku („Narodne novine“, broj 110/97, 27/98, 58/99, 112/99, 58/02, 143/02 i 115/06 – dalje u tekstu: ZKP) sud ga je u cijelosti oslobodio dužnosti naknade troškova kaznenog postupka i odredio da oni padaju na teret proračunskih sredstava suda.

Protiv ove presude podnio je žalbu optuženik putem branitelja Artura Fišbaha i braniteljice Line Budak, a presudu pobija zbog bitne povrede odredaba kaznenog postupka, povrede kaznenog zakona, pogrešno i nepotpuno utvrđenog činjeničnog stanja i odluke o kazni, te predlaže da se presuda preinači na način da ga sud oslobodi optužbe ili da optužbu

odbije ili pak da se pobijana presuda ukine i predmet vrati sudu prvog stupnja na ponovno suđenje.

Odgovor na žalbu optuženika nije podnesen.

Prije održavanja sjednice vijeća u skladu s odredbom čl. 373. st. 1. ZKP-a spis je dostavljen na dužno razgledavanje Državnom odvjetništvu Republike Hrvatske. Zamjenica Glavnog državnog odvjetnika Republike Hrvatske Jasmina Dolmagić u dopisu broj KŽ-DO-801/11 od 14. lipnja 2011. godine izrazila je mišljenje da žalba optuženika nije osnovana, te je predložila da se odbije i potvrdi presuda suda prvog stupnja.

Postupajući u skladu sa zahtjevom optuženika o sjednici vijeća obaviješten je on i njegovi branitelji. Na sjednicu vijeća pristupio je i optuženik, i oboje branitelja koji su u cijelosti ostali kod žalbenih navoda i predložili da se pobijana presuda prvenstveno preinači tako da sud optuženika oslobodi optužbe ili da se ukine i predmet vrati sudu prvog stupnja na ponovno suđenje.

Iako je državni odvjetnik u smislu čl. 373. st. 2. ZKP obaviješten o sjednici, na sjednicu nije pristupio, pa je bila održana u njegovoj odsutnosti (čl. 374. st. 4. ZKP).

Žalba optuženika je osnovana.

U pravu je žalitelj kada tvrdi da je sud počinio bitnu povredu odredaba kaznenog postupka iz čl. 367. st. 3. ZKP-a, jer je na glavnoj raspravi povrijedio pravo obrane time što je odbio sve dokazne prijedloge obrane, što je utjecalo na donošenje odluke u ovom predmetu.

Odluku o kaznenoj odgovornosti optuženika sud temelji isključivo na iskazu oštećenika Antuna Kneževića, koji ocjenjuje „vjerodostojnim i istinitim“, jer je potvrđen „medicinskom dokumentacijom“, a radi se o Izvještaju lekara specijaliste od 03. rujna 1991. godine, koji se nalazi na strani 3146 spisa, u kojemu je navedena latinska dijagnoza bolesti koja je dijagnosticirana oštećeniku i kojem su priložena dva tonska audiograma datirana sa 24. rujna 1991. godine, pa sve dokaze koje je predložila obrana, tvrdeći da se iskaz oštećenika ne može bezrezervno prihvatiti, sud ocjenjuje nebitnim, navodeći da su činjenice o kojima bi oni trebali iskazivati „već utvrđene ranije provedenim dokazima“, dakle iskazom oštećenika.

Odbivši prijedloge da se kao svjedoci ispitaju Stjepan Petrešev, koji je nesumnjivo kritičnog dana bio u kontaktu sa oštećenikom, jer o tome upravo oštećenik iskazuje, na okolnost tko se sa oštećenikom nalazio u automobilu kada su prolazili pored jedne barikade u Batini, te Đurika Molnar i Franjo Joh, navodeći da je to utvrđeno već ranije iskazom oštećenika, sud je prvog stupnja otklonio svaku mogućnost da usporedbom sa drugim dokazima s potrebnom kritičnošću ocjeni iskaz Antuna Kneževića.

Osim toga, kod činjenice da je medicinska dokumentacija, koja se nalazi u spisu vrlo oskudna, ne može se prihvatiti stav suda prvog stupnja da je provođenje medicinskog vještačenja, koje je predlagala obrana, nebitan dokazni prijedlog, jer da upravo iz iskaza oštećenika proizlazi da je „zadobio tjelesne ozljede koje je detaljno opisao kako je, gdje i na kojem mjestu ih zadobio“, jer upravo stručno mišljenje o naravi povrede i mogućem uzroku

njezinog nastanka omogućuju sudu ocjenu je li u tom dijelu iskaz oštećenika uvjerljiv, a time pružaju i dovoljno podataka za ocjenu uvjerljivosti tog iskaza i u drugim dijelovima.

Navedeni propusti suda prvog stupnja onemogućuju ovom sudu da ocjeni osnovanost prigovora žalitelja u okviru žalbene osnove pogrešno i nepotpuno utvrđenog činjeničnog stanja kojima se dovodi u sumnju ocjena dokaza suda prvog stupnja i tvrdi da je taj sud olako i nekritički prihvatio iskaz oštećenika Antuna Kneževića.

Što se pak tiče žalbenih prigovora optuženika u okviru žalbene osnove povrede kaznenog zakona u kojima se tvrdi da se za ovo isto kazneno djelo, počinjeno prema oštećeniku 09. rujna 1991. godine, vodi kazneni postupak protiv Damira Žužula, te da je na štetu optuženika povrijeđen zakon kada je na njegovo postupanje sud primijenio Ženevsku konvenciju o zaštiti građanskih osoba od 12. kolovoza 1949. godine, tzv. IV. Ženevsku konvenciju i Dopunski protokol ženevskim konvencijama od 12. kolovoza 1949. o zaštiti žrtava ne međunarodnih oružanih sukoba, Protokol II., valja reći da je te iste prigovore žalitelj iznosio u žalbama protiv ranije donijetih prvostupanijskih presuda u ovom predmetu, a ovaj ih je sud ocijenio neprihvatljivim i u tome naveo razloge u ukidnim odlukama broj I Kž 589/02 (na stranicama 5 i 12) i I Kž 520/09-10 (na stranicama 3 i 4). Stoga se samo ukratko navodi bitan dio obrazloženja ocjene ovog suda u odnosu na ponovljene prigovore, dok se žalitelj upućuje na obrazloženje citiranih odluka ovog suda u kojima su detaljno obrazloženi razlozi zbog kojih ti prigovori nisu prihvaćeni.

Naime, ovaj je sud u odnosu na prvi prigovor žalitelja izvršio uvid u spis Županijskog suda u Osijeku u kojemu se vodi postupak protiv optuženika Damira Žužula zbog krivičnog djela ratnog zločina protiv civilnog stanovništva, iz čl. 120. st. 1. OKZRH, izvršenog na štetu Antune Kneževića i usporedbom činjeničnog opisa tog kaznenog djela sa kaznenim djelom za koje se tereti žalitelj utvrdio je, da se optuženiku Žužulu stavljaju na teret sasvim različite radnje vezane uz oštećenika, iako su i one počinjene 09. rujna 1991. godine, a te su da je „naredio da se uhiti i u štab dovede katolički svećenik Antun Knežević“, te da je bio prisutan na njegovom ispitivanju i premlaćivanju, dok se protiv žalitelja vodi kazneni postupak zbog fizičkog zlostavljanja oštećenika tijekom kojega su mu nanijete velike patnje i tjelesne ozljede.

Što se, pak, tiče drugog prigovora žalitelja on se svodi na tvrdnju da je neprihvatljiv stav ovog suda o tome da je Republika Hrvatska bila suverena država u vrijeme inkriminiranog događaja, 09. rujna 1991. godine i ponavljaju se teze da je suverenitet stekla tek 08. listopada 1991. godine Odlukom Sabora Republike Hrvatske o raskidu državno-pravne sveze s ostalim republikama i pokrajinama SFRJ.

Ovaj sud može samo ponoviti argumente koji su navedeni u prethodnim ukidnim odlukama u kojima je o suverenosti Republike Hrvatske, kao samostalne države, zaključivao na temelju čl. 2. Ustava Republike Hrvatske od 22. prosinca 1990., Zakona o izmjenama i dopunama Kaznenog zakona Republike Hrvatske od 22. veljače 1991., u kojemu su, u Glavi XX. propisana kaznena djela protiv Republike Hrvatske, kojima je pružena kazneno-pravna zaštita karakteristična za suverene države i Odluku Sabora Republike Hrvatske od 25. lipnja 1991. godine kojom je određeno da će se na temelju međunarodnog prava i sukcesije država u pogledu međunarodnih ugovora u Republici Hrvatskoj primjenjivati svi međunarodni ugovori

koje je sklopila ili kojima je pristupila SFRJ, ako nisu u suprotnosti sa Ustavom i pravnim poretkom Republike Hrvatske.

Iz svih naprijed navedenih razloga valjalo je prihvatiti žalbu optuženika podnesenu zbog bitne povrede odredaba kaznenog postupka, ukinuti pobijanu presudu i predmet vratiti sudu prvog stupnja na ponovno suđenje na kojemu će sud kao svjedoke ispitati Stjepana Petreševa, Đuriku Molnara i Franju Joha, po potrebi izvršit će suočenje tih svjedoka sa oštećenikom, a provest će i sudsko medicinsko vještačenje, te će tek nakon toga, pažljivom ocjenom svih dokaza i to svakog za sebe i međusobno ih uspoređujući, donijeti novu odluku.

Iz naprijed iznesenih razloga riješeno je kao u izreci (čl. 388. st. 1. ZPP).

U Zagrebu, 12. listopada 2011.

Zapisničar:
Martina Slunjski, v.r.

Predsjednica vijeća:
Senka Klarić-Baranović, v.r.

Suglasnost ovog prijepisa s izvornikom ovjerava
Voditelj Pisarnice za prijem i otpremu:

Stefica Klepac

